

Wageningen wil zo graag van de mestgeur af

'Je hoeft echt niet opgewonden te raken van gescheiden afval om hier terecht te komen.' Hardcore vego's, de veetelers en andere bevlogene studenten weten het zeker: ergens anders kan het nóóit net zo leuk zijn als in Wageningen. Maar voor de rest van Nederland heeft Wageningen een levensgroot imagoprobleem. 'Scholieren durven in de klas niet te vertellen dat ze hier gaan studeren.'

Wageningen heeft een levensgroot imagoprobleem, de universiteit sluit niet aan op de interesses van Nederlandse middelbare scholieren. Sterker nog: ze kennen de universiteit helemaal niet en associëren de Wageningen Universiteit (WU) alleen maar met techniek. Dat blijkt uit een onderzoek in april 2000 door Bureau Interview. 'Onbekend maakt onbemind,' concluderen de onderzoekers. Dit jaar meldden zich in Wageningen nog maar 612 eerstejaars aan. Vier jaar geleden verwelkomde de Landbouwniversiteit, zoals deze toen nog heette, negenhonderd eerstejaars. De universiteit doet daarom een dappere poging om de mestgeur te verdoezelen. In het nieuwste promotiemateriaal is geen klomp meer te bekennen: ook de Wageningse student loopt opeens op hippe sneakers. Simon Vink, hoofd voorlichting en verantwoordelijk voor de nieuwe reclamecampagne: 'Bij scholieren kun je niet aankomen met onze eigen studenten.' Wageningse studenten zelf zijn ze de eersten om dat wereldkundig te maken zijn de slechtst geklede studenten van Nederland. Bergschoenen, ribbroeken en wijde Indiablouses zijn hun handelsmerk. En, heeft Vink zich laten vertellen: 'Je moet jongeren altijd merkkleding laten zien, anders spreek je ze niet aan. Dat werkt zelfs zo bij alto's, die toch niks om modetrends geven.' Het aantal buitenlandse studenten nam wél toe. Want in het buitenland zijn ze allang doordrongen van de Wageningse kwaliteiten. Het is daar juist een voorrecht om er te mogen studeren. 'Buiten Nederland kennen ze twee Nederlandse woorden: Cruijff en Wageningen,' verkondigde Ser voorzitter H. Wijffels tijdens de opening van het academisch jaar. Op dit moment volgen er maar liefst vijfhonderdvijftig college. Een kwart van de Wageningse promovendi komt van ver weg. Chinezen, Oost-Europeanen en Afrikanen hebben hun 'acculturatiecursus' erop zitten, maar ze fietsen aan het begin van het collegejaar nog altijd slingerend door Wageningen. Rector Speelman: 'Veel Chinese families sparen jaren om hun zoon hier te laten studeren. Dan heb je toch wel een naam opgebouwd.' De inschrijving van deze studenten vergt een lange adem. Voor ze kunnen genieten van de Wageningse topwetenschap, voeren ze strijd om een visum. Vink, ironisch: 'Wij hebben een bijzonder goed contact met de vreemdelingenpolitie.'

Harmen en zijn medestudentbewoners van boerderij de Wolfswaard maken zeker geen kans op een plaatsje in Vink's nieuwe reclamefolder. Ze hebben het de laatste weken erg druk met de mijtenplaag in het kippenhok. De studenten in de woongroep, die ook gezinnen en werkende jongeren telt, zijn namelijk verantwoordelijk voor het welzijn van de kippen en gaan daar serieus mee om. Harmen: 'Elke dag was ik de kippenpoten met een speciaal mijtmiddeltje.' Voor de bewoners van de Wolfswaard zijn de uiterwaarden van de Rijn hun achtertuin. Iedereen op de boerderij heeft volop de ruimte. De grote woonkeuken gebruiken de bewoners intensief voor hun ecologische kookexperimenten. Ook de twee huisschildpadden hebben er hun onderkomen. De deel is tegelijkertijd fietsenstalling, klusruimte en feestzaal. In de grote tuin roosteren de studenten soms een stukje zelfgefokt schaap of zitten ze genoeglijk rond het kampvuur. De 'groentemaffia' zal aan hen geen cent verdienen.

Paprika's, pompoenen, pepers, sla, courgettes, peren, aardbeien en appels zijn de opbrengst van het seizoen. Bea, het varken, krijgt het groenteafval. Zij is een afdankertje van Wageningen Universiteit en Researchcentrum. Haar scheppers vonden Bea mislukt omdat ze te veel wild zwijn bevat. Ze werd daarom verbannen naar de Wolfswaard, maar haar nieuwe baasjes moesten beloven Bea niet te slachten. Zoon Alex belandde wél in de vriezer. Wie naar Wageningen komt, hoeft heus geen boer te worden. Rector magnificus L. Speelman is sinds 1 september in functie, zijn missie is om heel Nederland ervan te doordringen dat Wageningen Universiteit echt veel meer is dan landbouw alleen. Niet voor niets is het voorvoegsel landbouw geschrappt uit de universiteitsnaam. 'Bodemwetenschappen, milieukunde, voeding, levensmiddelentechnologie en gezondheid horen er ook bij.' Voor zijn universiteit is het bittere noodzaak om dit te benadrukken, realiseert hij zich. 'Landbouw is niet populair meer. Vroeger werd elke procent extra opbrengst gezien als een succesverhaal, terwijl landbouw nu wordt geassocieerd met te veel mest, stank en milieuverontreiniging. Je keldert in aanzien als je zegt dat je iets met landbouw doet. Scholieren durven in de klas niet te vertellen dat ze hier gaan studeren. Ze willen niet bij een club van losers horen.' Dus paste de universiteit om te beginnen de namen van haar studies aan de hedendaagse norm aan. Rurale ontwikkelingsstudies heet vanaf dit collegejaar internationale ontwikkelingsstudies en huishoudkunde kreeg in het kader van de restyling de flitsende naam consument & bedrijfswetenschappen. Kees de Hoog, universitair hoofddocent van deze richting, is opgetogen dat de spruitjeslucht rondom zijn studie is opgetrokken: 'Huishoudkunde wekte de lachlust op.' Na zes campagneslogans in acht jaar tijd versleten te hebben, heeft de universiteit dit jaar zwaar geschut in stelling gebracht door een jong, hip en snel prbedrijf in de arm te nemen. 'Je wordt wakker in Wageningen' is de kreet die de scholieren moet verleiden. Op de grote informatiebeurzen voor aankomende studenten zal de Wageningse stand nu eens de show stelen, hoopt het promotieteam. Een standbouwer maakt een authentieke Wageningse studentenkeuken na, compleet met kruiden en een af gesleten bank. De nieuwe folders zijn op MTV-achtige leest geschoeid: veel foto's, weinig tekst. Terrasjes, studenten op exotische lokaties en de onvermijdelijke kratten Heineken moeten de aankomende studenten verleiden tot een keus voor Wageningen. Het ironische is dat de WU in andere werelddelen juist grote faam ontleent aan haar landbouwimago. In de buitenlandse folders figureren de irrigatie en natuurplaatjes nog wél prominent. De universiteit telt nu vijfenveertighonderd studenten, binnen een paar jaar wil ze op duizend nieuwe studenten per jaar zitten. De titel op de Nederlandse folders is veelzeggend: W2GO (MTV-taal voor: a way to go). Speelman, optimistisch: 'Bij elfhonderd nieuwe aanschrijvingen zullen we een studentenstop afkondigen.'

Voor een onbeperkte groei hoeft niemand in Wageningen bang te zijn. Niet iedere student is zonder meer geschikt voor het studentendorp aan de Rijn. Zoals Karim Ispahani, president van het Wageningse corps Ceres, zegt: 'Je gaat niet voor je lol naar Wageningen.' Vijfzeventig procent komt inderdaad in de eerste plaats voor de studie. Met wat voor naam de studies tegenwoordig ook getooid zijn, de kwalificaties in de visitatierapporten over de kwaliteit van de opleidingen variëren van goed tot excellent. Voor de scholier die vreest voor het harde regime van de prestatiebeurs is Wageningen een veilige keus. De Wageningse studenten studeren het snelst af van heel Nederland. Bovendien stapte Wageningen dit jaar als eerste universiteit in Nederland over op het bachelor-mastersysteem om vooral de Amerikanen ervan te overtuigen dat een Nederlandse doctorandustitel gelijk is aan hun mastertitel. Naast een studie op niveau, blijkt de stad zelf ook nog eens reuze mee te vallen. Sterker: de Wageningse student weet zeker dat het ergens anders nóóit net zo leuk kan zijn. Hij koestert de Wageningse sfeer, die in geen enkele andere studentenstad te vinden is. Want waar komt het nog voor dat alle bewoners van een huis altijd samen eten? Waar snappen ze dat de overstap van een klein dorp naar de grote stad helemaal niet gemakkelijk is? Waar kun je zonder schroom je verkleurde houthakkersblouse of legerkistjes uit de kast halen? En waar krijg je je huisgenoten zover dat ze extra guldens neertellen voor koffie van Max Havelaar en groene stroom? Vink noemt de studenten terecht 'enigszins moralistisch'. Een beeld

dat perfect past in de profielschets dat Bureau Interview maakte van de Wageningse student. Deze heeft het gevoel, zo concludeert het bureau, een essentiële bijdrage te kunnen leveren aan 'de wereld, de aarde en het leven'. Speelman: 'Ze staan een beetje los van de werkelijkheid'.

Op Droevendaal is natuurstroom de laatste aanwinst. 'We hebben erover gestemd en vijfenzeventig procent was vóór,' verklaart PASCALLE, studente bos en natuurbeheer. Droevendaal is het studentencomplex aan de rand van Wageningen dat helemaal op duurzame wijze gebouwd is. De roemruchte barakken uit de jaren zeventig en tachtig, die op instorten stonden, gingen tegen de vlakke om plaats te maken voor houten skeletbouw, milieuvriendelijke verf en op elk dak een zonnecollector. Het grijswatersysteem, waarbij drinkwater niet meer verspild wordt aan het wegspoelen van drollen, vervolmaakt de recyclingsgedachte. De Stichting Studentenhuisvesting Wageningen (SSHW) laat inmiddels geen gelegenheid onbenut om haar staaltje ecologisch vernuft aan de buitenwereld te tonen. Voor Matthijs en PASCALLE is het nog steeds wennen. Een jaar geleden verruilden ze hun vertrouwde barak voor een stenen huisje dat de allure heeft van een Gran Doradowoning. Aangeharkte perkjes zijn in de plaats gekomen van uitgestrekte biologische wietplantages en een haag oude populieren. Maar de illegale vuurtjes en experimentele moestuintjes verrijzen alweer. Op nummer 55 stinkt het behoorlijk. Bok Kees is de oorzaak. Toen in dit huisje een nieuwe bewoner zich meldde, nam hij ongevraagd zijn buitenproportionele huisdier mee. Hij timmerde zelf een onderkomen, maar dat werd door de SSHW niet esthetisch bevonden. Het is de vraag of het lila geverfde hok dat net af is door de keuring komt. De enige winkels op Droevendaal zijn de biologische melkboer en een dependance van de Wereldwinkel: barak 35 beheert de koffiekast, een houten kast volgestouwd met eerlijke koffie, honing, wijn, rijst en rietsuiker. Sinds iemand er een paar jaar geleden met de kas vandoor ging, zit er een stevig slot op de deur. Matthijs' kamer is typisch Wagenings met de meegebrachte kleurige batikleden en ingelijste foto's van zijn stages in Rwanda en Pakistan. Een tv en computer ontbreken. Matthijs is net afgestudeerd in de ontwikkelingssociologie en werkt bij Instituut Clingendael op de afdeling conflictonderzoek. Het liefst zou hij teruggaan naar Rwanda waar hij een rapport schreef over de terugkeer van vluchtelingen naar hun dorpjes. Hij presenteerde zijn resultaten op een VN-top en legde ze ook voor aan de minister van Landbouw in Rwanda. Ooit wil hij ze nog een keer in de praktijk brengen, bijvoorbeeld door workshops voor de bevolking te organiseren. 'Soms denk ik: wat doe ik hier nog?' In de gang staan naast een zak biologische aarde, de klompen die de Droevendalers aantrekken als ze de tuin ingaan. Ze hebben dit jaar zo ijverig getuinierd dat ze nu kampen met een pompoenen overschot. Pompoenen staan in heel Wageningen deze maand veel op het menu. Bijzonder idealistisch vinden de Wageningse studenten zichzelf niet, eerder realistisch. Je hoeft niet milieubewust te zijn, maar je.' als je hier woont, word je vanzelf wel groen.' Vegetarisch koken is de norm in studentenhuizen, in een enkele kamer advertentie klinkt de wanhopige oproep 'niet vegetarisch huis gezocht'.

Op Churchillweg 13 gooien de bewoners woensdagmiddag 13.00 uur tartaartjes in de pan. De elf mannelijke veetelers, zoals studenten dierwetenschappen genoemd worden, hangen in de tv-kamer op de bank. Cartoon Network eist hun belang stelling op. Niet veetelers komen niet in aanmerking voor een kamer in dit huis. De veetelers zijn een begrip onder de studenten. Hun titel is voor hen een geuzennaam. Ze zijn onvervalst trots op hun feesten waar traditioneel met bier en stro gesmeten wordt. Flatbar de Bunker is hun stamkroeg. Daar hoeven ze niet bang te zijn voor onbekenden, want veel veetelers wonen in de betonnen flats aan de rand van Wageningen. Zeker een derde van de veetelers komt uit boerengezinnen. Ard: 'Wageningen is tenminste niet zo groot. Het is nog wel te overzien.' Ze verloochenen hun afkomst niet. Een lap vlees op hun bord hoort erbij. Scharrelvlees? Vol afschuw: 'In Nederland hoef je dat niet te eten. De varkens hebben het nergens zo goed als bij ons.' Scharreleieren komen er ook niet in. Met eigen ogen hebben ze gezien dat scharrelkippen veel slechter af zijn dan hun soortgenoten in de legbatterij. Ze

realiseren zich dat ze de hardcore vego's in Wageningen niet kunnen overtuigen, maar, weet Jort: 'De koeien in de stal van mijn vader zijn hartstikke gelukkig.' De studievereniging van de veetelers organiseert regelmatig excursies naar slachterijen of veevoederbedrijven. Wel wat bloederig, maar heel interessant. 'En aan het eind ligt daar wel zo'n keurig stukje verpakt vlees,' zegt Arno. De veetelers zien een grote toekomst voor zichzelf weggelegd, het liefst in de agribusiness. Arjen: 'Ze vergeten dat ze ons nodig hebben. Wij weten hoe epidemieën als BSE ontstaan. Ook speelt de ethologie een steeds grotere rol, de vraag of een beest zich lekker voelt in zijn hok'. Ze weten waarover ze praten: vorig jaar riep het ministerie van Landbouw hun hulp in bij het ruimen van de stallen in Limburg waar varkenspest was uitgebroken. Als trofee plakten ze de stickers met 'Klassieke varkenspest. Veevervoerverboden' op hun muur. De imagooverandering van de universiteit vinden de veetelers stijlloos. 'Internationaal profiteren ze van het land bouwimago, maar in Nederland moffelen ze't weg,' zegt Hanneke. 'Je moet wel eerlijk zeggen wat je hier doet.' Docent Kees de Hoog vindt ook dat de universiteit niet mag 'jokken'. 'Ik kan best zeggen dat de WU voor mannequin opleidt, omdat een van mijn studentes model is, maar dan doe je de waarheid op z'n minst enigszins geweld aan.' Ook hij vindt dat de universiteit moet laten zien dat landbouw meer is dan mest en ploegen. In Wageningen dringt slechts heel langzaam door dat scholieren met koeien melken niet meer te imponeren zijn. De Hoog aanschouwt keer op keer hoe docenten zichzelf 'voor gek zetten'. 'Die denken nog steeds dat scholieren iets spectaculairs willen, dus gaan ze wurmen bakken of zo.' De mensen van procestechnologie die kazen gaan maken in hun voorlichtingsstand wil hij zonder meer het gebouw uitzetten. 'Ze denken dat jongeren het grappig vinden, maar ze vinden het belachelijk. Ik zit me vaak te schamen.'

Het Wageningse corps Ceres wil nog weleens de stad ontvluchten in hun glimmepd zwarte Cadillac. Op naar een informele borrel met hun vriendjes in de randstad. Natuurlijk, erkent Karim Ispahani, president en student plantveredeling- en gewasbescherming, zijn zij de boeren van de Nederlandse corpora. Hij meldt vol trots dat drie van zijn negen senaatsleden uit een boerenfamilie komen. 'Ik was voordat ik hier kwam nog nooit met boeren in contact geweest.' Maar: 'Je hoeft niet opgewonden te raken van gescheiden afval om hier terecht te komen'. Ceres (beschermvrouwe van het corps en godin van de landbouw) heeft zwaar te lijden onder de dalende studentencijfers in Wageningen. Hun ledental is de afgelopen jaren sterk teruggelopen en het kost ze moeite om het kolossale corpspande te vullen. Daarom werken ze intensief samen met de universiteit aan de imagoverbetering van hun stad. In de hal hangt een feloranje poster waarop de burgemeester en de rector magnificus samen het glas heffen en het verenigingsleven aanprijzen. Ceres is ontegenzeggelijk anders dan andere corpora. Omdat de vereniging zo klein is, is de onderlinge hiërarchie minder strikt. Alle leden zijn nodig om het verenigingsleven met te laten inkakken: 'Als je leuk bent, word je overal voor gevraagd.' Odiel, ex-senaatslid: 'Het corps staat hier met beide benen op de grond. Ik durf ook te praten met iemand die geen lid is.' Opzienbarend is dat Ceres het belangrijk vindt om contact te onderhouden met de Wageningse burgers. Op 20 oktober lopen geiten, koeien en ezels vrij rond in de kroegzaal. Alle buurtkinderen zijn welkom om de beesten te komen aaien. 'Vaders staan bij ons voor 1,50 gulden bier weg te hakken.'

Bij Zeezicht kost een biologisch perensapje 2,75 gulden. Dit ecologisch-vegetarische restaurant wordt gerund door studentkoks die hun huiskamer als restaurant hebben ingericht. De opbrengst is voor 'het goede doel', op dit moment zijn ze dat zelf. De keuken is net verbouwd. Woensdagmiddag staat Barbara alleen in de keuken uien te snijden, haar huisgenoten hebben college. 'Zeezicht heeft het steeds moeilijker sinds de tempobeurs,' licht ze toe. Dus heeft ze helemaal alleen een menu in elkaar gedraaid. Venkelschuitjes, kapucijnerschotel met vlierbessensaus en appeltaart als toetje. To!u en andere vleesvervangers vinden ze op Zeezicht voor slappelingen; met gierst, noten, linzen en bonen redden zij het prima. Gelukkig krijgt Barbara rond vijf uur versterking. Gerben gaat eropuit om een plastic vergiet te kopen. De vlierbessensaus is namelijk te heet voor de ijzeren

vergieten. De bessen komen uit eigen tuin. De rest van de producten kopen ze bij de biologische winkel op de hoek. 'We kopen alles zo dicht mogelijk bij huis.' Haike woont nu een jaar in Zeezicht. Zijn studiepuntenstroom is ernstig gestagneerd sinds hij zo vaak voor kok moet spelen. Dus heeft hij een jaartje vrij genomen. Zeezicht is voor hem een manier om 'iets aan de wereld bij te dragen'. 'Ik wil laten zien dat biologisch eten lekker is.' Pieter, student tropisch landgebruik, is de uitvinder van de Zeezicht boekweitkroketten. Hij heeft in Zeezicht zijn plek gevonden. 'In de flatbar zeiden ze: o, gaat Pieter weer koken, dat wordt vast vies.' In zijn nieuwe huis kan hij zijn levensmotto ongestoord uitdragen. Hij wilde als kind al graag iets voor de mensheid betekenen. Van zijn vierde tot zijn veertiende woonde hij in Kameroen, waar zijn vader dominee was. 'Ik wilde altijd al het regenwoud redden.' Om zes uur, nog een halfuur voordat de gasten arriveren, breekt lichte paniek uit in de keuken als het AGA-fornuis het opgeeft. Barbara: 'Daar loopt mijn hele planning op stuk.' Maar om halfzeven staan de schalen kapucijners dan toch te dampen. Enkele venkelschuitjes worden nog even overgeladen op een schaal die wel schoon is. Dan is het tijd voor het openingswoordje van de kokkin. 'Het eten is klaar. Welkom in Wageningen.'